

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 03.07.2017
Vår ref.: 201002099-45
Arkiv: 312 / 157.6Z
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Steinar Pettersen
22959403/stp@nve.no

Oversendelse av en innsigelse og to klager på vedtak om Kjerringåga kraftverk av 28.04.2017.

Sametinget har fremmet innsigelse mot konsesjonsvedtak til Kjerringåga kraftverk av 28.04.2017. Vedtaket er også påklaget av Naturvernforbundet i Nordland, Naturvernforbundet Ytre Helgeland og Robert og Synnøve Kolvik på vegne av flere.

Innsigelsen og klagen er gitt innen klagefristen og tilfredsstiller de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33.

Vi kan ikke se at innsigelsen eller noen av klagen eller gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 28.04.2017. Klagen oversendes derfor Olje- og energidepartementet (OED) for endelig avgjørelse.

Bakgrunn for saken

Vi viser til konsesjonsvedtak gitt 28.04.2017 til Kjerringåga kraftverk i Lurøy kommune i Nordland. Søknaden er datert 16.11.2015.

Kjerringåga kraftverk vil utnytte et fall på 108 meter i Kjerringåga fra inntaket umiddelbart nedstrøms utløpet i Vassvatnet til kraftstasjonen på havnivå. Kraftverket vil i tillegg ha inntak i Heimstadelva og Mellomelva samt to inntak i Insteelva. Vannveiene vil være 2700 meter til sammen og bestå av nedgravde rørgater. Middelvannføringen er 1870 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 5000 l/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 4,7 MW og gi en årlig produksjon på 11,74 GWh. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 2450 m lang strekning av Kjerringåga, Insteelva, Heimstadelva og Mellomelva. Det er stilt krav om slipp av minstevannføring i Kjerringåga på 250 l/s hele året. Fra inntaket i Heimstadelva skal det slippes en minstevannføring på 30 l/s hele året, og i de tre berørte vannløpene i Mellomelva og Insteelva skal det hele året slippes en minstevannføring på 10 l/s i hvert av løpene.

NVE har i vedtak 28.04.2017 gitt konsesjon til påklagde vedtak. NVE la i vedtaket vekt på at Kjerringåga kraftverk ville berøre områder som allerede er påvirket av inngrep, og at det med avbøtende tiltak ville ha begrensede negative konsekvenser. Det vises til KSK-notat nr. 24/2017 Bakgrunn for vedtak for oppsummering av saksbehandlingsprosessen, sammenfatning av innkomne høringsuttalelser, samt ytterligere utdypning av NVEs vurderinger.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Innsigelsen/klagene

Sametinget hadde i sin uttalelse datert 31.03.2016 innsigelse til søknaden om Kjerringåga kraftverk. Vi siterer fra Sametingets uttalelse:

«Vedlagt konsesjonssøknad for Kjerringåga var det vedlagt en utredning om reindrift. For Heimstadelva stod det i konsesjonssøknaden at en slik utredning skulle være vedlagt, men det var ikke det. Begge disse tiltakene som ligger i nær tilknytning til hverandre berører en flyttlei. Vi viser også til Samlet plan rapport 660 Kjerringåga, som var vedlagt, hvor det på side 10 fremkommer at området er svært tungdrevet med få flyttemuligheter.»

Clemens Kraft AS anmodet i brev av 04.05.2017 Sametinget om å trekke innsigelsen. Sametinget vurderte dette som følger, oversendt oss i kopi datert 10.05.2017:

«Det er riktig at vi i denne saken, og andre saker, fortløpende vurderer om innsigelser skal trekkes eller opprettholdes. Sametinget signaliserte imidlertid på innsigelses/konsultasjonsmøtet vi hadde med NVE 14-15.11.2016 at vi kunne åpne for å trekke innsigelsen for en utbygging som bare utnytter fallet mellom Vassvatnet og Aldersundet. Den gitte konsesjonen møter ikke denne forutsetningen, men innebærer en utbygging av bekkeinntak i et område hvor flere flytteleier møtes.

I lys av det nevnte, og at de samlede belastningene for Hestmannen/ Strandtinden reinbeitedistrikt allerede er store, og for å se prosjektene i småkraftpakken og konsekvensene for reindrifta i sammenheng, mener vi at Sametingets innsigelse til dette prosjektet må vurderes i forbindelse med en felles innsigelses-, og klagebehandling hos OED, hvor også eventuelle klager fra reindrifta, og eventuelle klager på avslåtte prosjekter behandles.»

Naturvernforbundet i Nordland og Naturvernforbundet Ytre Helgeland har påklaget konsesjonsvedtaket i felles brev datert 16.05.2017. Følgende momenter mot en utbygging av Kjerringåga er anført i klagen:

- Det er mangelfullt kunnskapsgrunnlag hva gjelder anadrom laksefisk i Kjerringåga.
- Samlet belastning av kraftverksinngrep og andre inngrep i området tilsier at søknaden må avslås.
- Inngrepene som må gjennomføres, reduksjon i vannføring og friluftsjansene i området tilsier at søknaden må avslås.
- NVE har ikke tatt hensyn til vannressursloven (vrl) § 5 andre ledd, der det framgår at «vassdragstiltak skal planlegges og gjennomføres slik at de er til minst mulig skade om ulempe for allmenne og private interesser».
- NVE har ikke tatt hensyn til at deler av Kjerringågas felt allerede er overført for utnyttelse i Smibelg og Storåvatn kraftverk.
- Klagerne kan ikke se at NVE har krevd at Vassvatnet ikke skal berøres av utbyggingen.
- Klagerne mener at det er elementer i post 4 og 5 i konsesjonsvilkårene som i liten grad blir etterlevd.

Klagerne slutter seg ellers til klagen fra hytteeierne i området.

Synnøve og Robert Kolvik har i brev datert 18.05.2017 klaget på vegne av «hytteeiere og andre med interesser i området for utbygging av Kjerringåga Kraftverk». I følge klagerne, har 20 personer sluttet seg til klagen. Det anføres følgende i klagen:

- Klagerne protesterer på at det er gitt konsesjon til Kjerringåga kraftverk, og mener NVE ikke har gått inn i de problemstillingene som de har presentert i uttalelsen.
- Demning og rørgater vil være dominerende i hytteområde, og klagerne mener dette ikke er tatt tilstrekkelig hensyn til.
- Klagerne er uenige i at inngrep i områder hvor det er gjort inngrep fra før er et moment for at det kan gis konsesjon.
- Tørrlegging av Kjerringåga kommer som et forurensende element i tillegg til tørrleggingen av Storåa.
- Det er ikke gjort en tilfredsstillende vurdering av forholdene for laks og sjørret.
- Det er heller ikke gjort en vurdering av hvordan overføringen av Storåga vil påvirke Vassvatnet.
- Det er lagt for liten vekt på avbøtende tiltak og at revegetering på rørtraseene vil ta veldig lang tid.
- Det vises til vrl § 5 andre ledd, at «*vassdragstiltak skal planlegges og gjennomføres slik at de er til minst mulig skade om ulempe for allmenne og private interesser*».

Hovedmomentet i klagen fra Naturvernforbundet/Ytre Helgeland lokallag av Naturvernforbundet og Kolvik m.fl. er at søknaden om Kjerringåga kraftverk må avslås, og at ulempene er tillagt for lite vekt i NVEs skjønnsutøvelse. Noe av begrunnelsen for dette er at det ikke har vært tilfredsstillende faktagrunnlag for anadrom laksefisk i Kjerringåga. I tillegg mener Kolvik m.fl. at det er lagt for lite vekt på avbøtende tiltak i rørtraseene.

NVE mottok også et brev datert 19.05.2017 fra Ellen Karin Kolle og Geir Vatne, der det framgikk at brevet skulle betraktes som en klage dersom det var gitt konsesjon til regulering av Vassvatnet. Siden det er en forutsetning for konsesjonen at vannstanden i Vassvatnet ikke skal bli berørt, har vi orientert Kolle og Vatne om at vi ikke betrakter brevet som en klage.

Motpartens vurdering av klagen

Når det gjelder innsigelsen fra Sametinget, viser vi til søkers kommentar til høringsuttalelsen, gjengitt i KSK-notat nr. 24/2017 Bakgrunn for vedtak.

Klagen ble den 29.05.2017 sendt Clemens Kraft AS til uttalelse. NVE viser til brev av 23.06.2017 fra Clemens Kraft AS, og vi refererer her klagemotpartens merknader.

- Ifølge undersøkelser som er gjort i forbindelse med søknaden, har Kjerringåga liten verdi for anadrom fisk. Nyere kartlegging bør gå foran opplysninger om fiskebestanden i 1990.
- Kjerringåga vil ikke bli tørrlagt etter utbygging. Det vises til NVEs vilkår om slipp av minstevannføring, og at restfeltet vil bidra med i gjennomsnitt 390 l/s rett oppstrøms kraftstasjonen.

Vi siterer videre fra klagemotpartens merknader.

«Når det gjelder inngrep som følge av rørgate, vil vi hen vise til erfaringer fra andre småkraftprosjekter bygd i både egen regi (over 20 kraftverk) og i småkraftprosjekter generelt. Inngrepene kan oppleves som omfattende i byggeperioden som normalt strekker seg over 12 til 18 mnd. Når kraftverket settes i drift vil rørgata være arrondert/tildekket i henhold til godkjente Landskaps- og miljøplan. NVE har også en

tilsyns- og kontrollrolle i byggeperioden. Som en seriøs småkraftutbygger går Clemens Kraft aldri på akkord med fastsatte krav. Gjennomgående oppleves inngrepene som mindre enn fryktet når kraftverket er satt i drift og vil i den sammenheng henviser til erfaringer fra gjennomførte prosjekter både i Clemens Kraft og andre aktørers regi.»

Klagemotparten viser ellers til sine kommentarene til uttalelsene fra Naturvernforbundet i Nordland/Ytre Helgeland lokallag av Naturvernforbundet og Kolvik m.fl. Disse gjengis ikke her, men er gjengitt i sin helhet i KSK-notat nr. 24/2017 Bakgrunn for vedtak.

NVEs vurdering av innsigelsen/klagene

Innsigelsen fra Sametinget ble vurdert i vårt konsesjonsvedtak av 28.04.2017. Som det framgår av vedtaket, uttalte NVE at saken ville bli sendt til OED for endelig avgjørelse dersom ikke Sametinget trakk innsigelsen innen klagefristens utløp. Innsigelsen var fremmet innen høringsfristen.

Det ble den 14.-15.11.2016 gjennomført et innsigelsesmøte/konsultasjon med Sametinget om en rekke saker, herunder Kjerringåga. Vi siterer fra protokollen for møtet gjeldende for både Heimstadelva og Kjerringåga kraftverk:

«NVE er klar over at tiltaket er ett av tre prosjekter i Helgelandspakken som berører dette distriktet. I tillegg til småkraftsøknadene, er vi kjent med at en vindkraftpark på Sjonfjellet er til behandling i samme område som Langset kraftverk. Distriktet vil i nærområdet til Heimstadelva og Kjerringåga bli berørt av utbygging av riksvei 17, og i samme område er Smibelg/Storvatnet under utbygging. Dette kan gi seg utslag i mye anleggsvirksomhet i enkelte områder på samme tid og over lang tid.

Sametinget opprettholder innsigelsene til disse to søknadene, men åpner for å trekke innsigelsen for en utbygging som bare utnytter fallet mellom Vassvatnet og Aldersundet.»

Når det gjelder vår behandling av de innkomne klagene, skal NVE avvise disse dersom vilkårene for å behandle klagen ikke er oppfylt (jf. forvaltningsloven § 33). Klagene er gitt innen klagefristen. Vi har følgende vurdering hva gjelder klagenes klagerett etter forvaltningsloven kapittel VI:

- Naturvernforbundet i Nordland/Naturvernforbundet Ytre Helgeland har som interesseorganisasjoner rettslig klageinteresse etter forvaltningsloven § 28.
- Synnøve og Robert Kolvik m.fl. har hytter i et område som vil bli berørt av en utbygging av Kjerringåga kraftverk mellom inntaket og kraftstasjonen. Hytteeierne i området er naboer til prosjektet, og vil som brukere av den kommunale veien opp til Vassvatnet kunne bli direkte berørt av tiltaket. NVE legger til grunn at Synnøve og Robert Kolvik m.fl. har rettslig klageinteresse etter forvaltningsloven § 28.

NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagene begrunnet, alternativt oversende klagen til OED for endelig avgjørelse (forvaltningsloven § 33).

NVE har vurdert klagen og vi kan ikke se at det foreligger nye opplysninger som ikke allerede er vurdert i vedtaket av 28.04.2017. Vi vil likevel komme med følgende presiseringer og utdypinger.

- Konsesjonen til Kjerringåga kraftverk er gitt under forutsetning av at vannstanden i Vassvatnet ikke skal bli berørt.
- Når det gjelder Kjerringågas betydning for anadrom laksefisk, har vi både lagt søknaden til grunn for vår vurdering i tillegg til uttalelsen fra Fylkesmannen. Fylkesmannen er forvaltningsmyndighet for anadrom fisk, og det har vært av betydning at Fylkesmannen i

høringen av søknaden var av den oppfatning at Kjerringåga har begrenset verdi for anadrom fisk, og ikke har lagt vekt på dette temaet i sin uttalelse.

- Vannveien fra hovedinntaket i Kjerringåga vil i hovedsak gå i/langs eksisterende vei fra fylkesvei 17 og opp til Vassvatnet. Etter vårt syn vil ikke denne rørtraseen innebære nye inngrep av nevneverdig betydning. Inntaket blir lokalisert nær broa over Kjerringåga ved utløpet av Vassvatnet.
- Bekkeinntakene og rørtraseene fra disse er lokalisert i god avstand fra eksisterende hyttebebyggelse lenger sør, og vil ikke komme i direkte berøring med denne. Det er vår vurdering at tiltaket heller ikke kommer i berøring med områder med spesielle friluftsinnteresser.
- I søknaden er det forutsatt at tilløpsrørene fra bekeinntakene skal *«graves ned, omfylles og overdekkes med fortrinnsvis stedlige masser slik at naturlig vegetasjon kan etablere seg over rørgaten»*. Det er NVEs vurdering at forholdene ligger godt til rette for revegetering med stedlige masser slik at traseene i løpet av få år etter utbygging i liten grad vil skille seg ut fra omkringliggende områder.
- NVE har ikke konkret vurdert konsekvensene av utbyggingen av Smibelg og Storåvatn i vår behandling av søknaden om Kjerringåga kraftverk. Vi har derimot vurdert samlet belastning av kraftutbygging i området, og temaet er ikke vurdert å ha avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet.
- Vrl. § 5 andre ledd, som er trukket frem av klagerne, er en generell regel som omhandler forvalteransvar og aktsomhetsplikt. Det er tiltakshaver som planlegger vassdragtiltaket og sender konsesjonssøknad til NVE. Vrl. § 5 har i praksis liten selvstendig betydning for tiltak som utløser konsesjonsplikt etter § 8. Hensynene bak bestemmelsen i vrl. § 5 ivaretas i stor grad gjennom konsesjonsbehandlingen. NVE viser til § 25, og at konsesjon kun skal gis dersom *«fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser som blir berørt i vassdraget eller nedbørsfeltet»*. NVE gir med hjemmel i § 26 vilkår i konsesjonen om avbøtende tiltak som skal bidra til at tiltaket skal være til minst mulig skade og ulempe.

Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 28.04.2017. Klagen oversendes derfor OED til endelig avgjørelse, jamfør forvaltningsloven § 33.

Alle sakens dokumenter gjøres tilgjengelige for departementet gjennom internettløsningen SeDok.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Clemens Kraft AS

Naturvernforbundet i Nordland

Naturvernforbundet i Nordland v/Tone Toft

Naturvernforbundet i Ytre Helgeland

Robert Kolvik